

Tržaška cesta 21, 1000 Ljubljana

T: 01 478 83 30
E: gp.mju@gov.si
www.mju.gov.si

Številka: 100-784/2018/2
Datum: 3. 10. 2018

ZADEVA: Status uradnikov na najvišjih položajih po imenovanju na položaj oziroma po razrešitvi s položaja

Status, pravice in obveznosti uradnikov na najvišjih položajih po njihovem imenovanju na položaj ureja Zakona o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 63/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08, 69/08 – ZTFI-A, 69/08 – ZZavar-E in 40/12 – ZUJF; v nadaljnjem besedilu: ZJU). Ministrstvo za javno upravo je pripravilo pojasnila z obrazložitvijo pravnih podlag za pravilno urejanje njihovega statusa, pravic in obveznosti v praksi. Predlagamo, da se v organih v vseh postopkih urejanja pravic in obveznosti uradnikov na najvišjih položajih upoštevajo posredovana pojasnila in s tem določbe ZJU.

I. Uradniki na položaju

V skladu z drugim odstavkom 80. člena ZJU so položaji:

1. v ministrstvih: generalni direktor, generalni sekretar in vodje organizacijskih enot;
2. v organih v sestavi ministrstva: direktor in vodje organizacijskih enot;
3. v upravnih enotah: načelnik upravne enote in vodje organizacijskih enot;
4. v vladnih službah: direktor in vodje organizacijskih enot;
5. v upravah lokalnih skupnosti: direktor in vodje organizacijskih enot.

Najvišji položaji so (drugi odstavek 82. člena ZJU):

1. generalni sekretar v ministrstvu,
2. generalni direktor v ministrstvu,
3. direktor organa v sestavi,
4. direktor vladne službe,
5. načelnik upravne enote in
6. direktor uprave lokalne skupnosti.

II. Imenovanje na položaj

Za pridobitev položaja se uporabljajo določbe ZJU, ki urejajo zasedbo delovnega mesta (tj. določbe, ki urejajo javni natečaj).

Tudi uradniki za najvišje položaje se izbirajo na podlagi javnega natečaja. Javni natečaj za najvišje položaje, razen za položaj direktorja uprave lokalne skupnosti, izvaja posebna natečajna

komisija, ki jo za vsak primer posebej imenuje Uradniški svet (četrti odstavek 60. člena ZJU). Za izbiro direktorja uprave lokalne skupnosti imenuje natečajno komisijo predstojnik, tj. župan.

Najvišji položaji se pridobijo z odločbo o imenovanju (drugi odstavek 82. člena ZJU). Direktorja uprave lokalne skupnosti imenuje tisti, ki mu je direktor neposredno odgovoren. Načelnika upravne enote imenuje minister, pristojen za upravo. Generalne sekretarje in generalne direktorje v ministrstvih, direktorje organov v sestavi ministrstev in direktorje vladnih služb imenuje vlada na predlog ministra oziroma funkcionarja, ki mu je direktor vladne službe odgovoren.

Najvišji položaji se pridobijo za dobo petih let (tretji odstavek 82. člena ZJU).

Po imenovanju na položaj sklene predstojnik organa, v katerem bo uradnik opravljal delo na položaju, z uradnikom pogodbo o zaposlitvi, v kateri je treba urediti pravice in obveznosti v organu, v katerega je bil uradnik na položaj imenovan. Če uradnik, ki je bil imenovan na položaj, nima že sklenjenega delovnega razmerja za nedoločen čas, se z njim sklene delovno razmerje za določen čas, v nasprotnem primeru pa se v pogodbi ugotovi, da ima uradnik sklenjeno delovno razmerje za nedoločen čas.

III. Premestitev uradnikov na položaju

Možnost premestitve uradnika na drugo delovno mesto ureja ZJU v XX. poglavju (PREMESTITEV). Uradnik se v okviru istega delodajalca lahko premesti na drugo delovno mesto zaradi delovnih potreb (brez soglasja) ali s soglasjem oziroma na lastno željo. Premestitev je lahko trajna ali začasna, pri čemer začasna premestitev lahko traja največ dve leti. Premestitev je mogoča na ustrezno delovno mesto, za katero uradnik izpolnjuje predpisane pogoje in ga je sposoben opravljati.

Premestitev uradnika je možna le, če ima sklenjeno delovno razmerje za nedoločen čas. Vodje organizacijskih enot je torej mogoče premestiti upošteva je določbe XX. poglavja ZJU.

Ker so uradniki na najvišjih položajih imenovani z odločbo vlade, pristojnega ministra oziroma župana za določen čas (petletni mandat), torej položaj pridobijo z imenovanjem, se za njih ne uporabljajo določbe ZJU o premestitvi, saj ZJU ne vsebuje pravne podlage za tovrstno premestitev. **Začasna oziroma trajna premestitev uradnikov na najvišjih položajih torej na tak položaj ni možna.**

IV. Prenehanje položaja

Najvišji položaji se, kot že navedeno, pridobijo z odločbo o imenovanju, prenehajo pa v skladu s 83. členom ZJU po preteku obdobja, za katerega je bil uradnik imenovan (tretji odstavek), ali če se ukine organ oziroma organizacijska enota, ki jo vodi (četrti odstavek), ali pa z razrešitvijo s položaja (drugi in peti odstavek), o čemer pristojni organ prav tako izda odločbo.

Uradnik na najvišjih položajih se z odločbo razreši s položaja pred iztekom mandata v naslednjih primerih (drugi odstavek 83. člena):

1. če to sam zahteva oziroma s tem soglašaja;
2. če v enem mesecu od imenovanja ne sklene pogodbe o zaposlitvi oziroma aneksa k pogodbi o zaposlitvi;

3. v primeru ugotovljene nesposobnosti za opravljanje nalog na položaju;
4. v primeru prenehanja delovnega razmerja v skladu s sporazumom o razveljavitvi pogodbe o zaposlitvi oziroma odpovedjo pogodbe o zaposlitvi s strani javnega uslužbenca.

Uradnika s položaja razreši funkcionar oziroma organ, pristojen za njegovo imenovanje.

Skladno s petim odstavkom 83. člena ZJU pa lahko ne glede na navedene razloge oziroma brez krivdnih razlogov funkcionar razreši uradnika na položaju (župan direktorja občinske uprave; minister, pristojen za upravo, načelnika upravne enote) oziroma predlaga organu, pristojnemu za imenovanje, razrešitev uradnika na položaju (pristojni minister za generalnega direktorja in generalnega sekretarja v ministrstvu; generalni sekretar vlade oziroma predsednik vlade za direktorja vladne službe) v enem letu od nastopa funkcije. Razrešitev je ne glede na to, kdaj je funkcionar nastopil funkcijo, možna tudi v enem letu od imenovanja uradnika na položaj.

Mandat uradnikom na najvišjih položajih preneha tudi v primeru, če med mandatom prevzamejo drugo funkcijo ali delo. Ker so uradniki na najvišjih položajih imenovani za določen čas oziroma petletni mandat, se za njih ne uporabljajo določbe ZJU o mirovanju pravic in obveznosti iz delovnega razmerja, saj ZJU ne vsebuje pravne podlage za tovrstno mirovanje. **Mirovanje pravic in obveznosti iz delovnega razmerja uradnikov na najvišjih položajih torej ni možno.**

V. Pravice uradnikov na položaju po prenehanju položaja

Posledice prenehanja položaja so odvisne od statusa uradnika pred imenovanjem na položaj in od razloga prenehanja položaja.

Pravice po prenehanju položaja urejata sedmi in osmi odstavek 83. člena ZJU, in sicer:

- pravice uradnika, ki je že pred imenovanjem na položaj imel status uradnika pri istem delodajalcu (ima sklenjeno delovno razmerje za nedoločen čas) in mu je prenehal položaj po 1. točki drugega odstavka ter tretjem, četrtem in petem odstavku 83. člena;

Sedmi odstavek 83. člena določa, da se po prenehanju položaja uradnika, ki je bil že pred začetkom opravljanja položaja kot uradnik zaposlen v istem ali drugem državnem organu ali upravi lokalne skupnosti in mu je prenehal položaj po 1. točki drugega odstavka (če to sam zahteva oziroma s tem soglaša) ter tretjem (po preteku mandata), četrtem (ukinitve organa oziroma organizacijske enote) in petem odstavku (razrešitev v enem letu) 83. člena, premesti na delovno mesto, ki ustreza njegovemu nazivu in za katero izpolnjuje pogoje.

To pomeni, da mora predstojnik organa (državnega organa ali občine), v katerem je uradnik opravljal delo na položaju, uradniku po prenehanju položaja zagotoviti premestitev na delovno mesto, na katerem se naloge opravljajo v nazivu, ki ga ima. Če v tem državnem organu ni ustreznega prostega delovnega mesta, potem mora predstojnik zagotoviti delovno mesto, ki ustreza njegovemu nazivu in za katero izpolnjuje pogoje, v drugem državnem organu, saj gre za istega delodajalca (Republika Slovenija). Predstojnik organa mora torej uradniku, ki mu je prenehal položaj, zagotoviti premestitev v okviru istega delodajalca (Republika Slovenija ali občina). V tem primeru uradnik nima pravice do nobene odpravnine.

Če pa prostega delovnega mesta v okviru istega delodajalca ni, je možno začeti postopek odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz poslovnega razloga. V zvezi s postopkom odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz poslovnega razloga je ministrstvo pripravilo pojasnila, ki so objavljena na spletni

strani¹. Iz pojasnil med drugim izhaja tudi, da ima na podlagi šestega odstavka 158. člena ZJU javni uslužbenec v primeru odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz poslovnega razloga pravico do odpravnine v skladu z Zakonom o delovnih razmerjih (108. člen ZDR-1).

- pravice uradnika, ki pred imenovanjem na položaj ni imel status uradnika pri istem delodajalcu (imel sklenjeno delovno razmerje za določen čas) in mu je prenehal položaj po četrtem ali petem odstavku 83. člena;

Osmi odstavek 83. člena določa, da uradniku, ki mu preneha položaj po četrtem odstavku (ukinitev organa oziroma organizacijske enote) ali je razrešen po petem odstavku (razrešitev v enem letu) 83. člena, pa pred imenovanjem na položaj ni imel statusa uradnika pri istem delodajalcu, predstojnik lahko do izteka dobe imenovanja na položaj zagotovi delovno mesto v istem ali drugem organu, na katerem se delo opravlja v nazivu iste stopnje, kot se opravlja delo na položaju, ki je uradniku prenehal.

V primeru, da mu predstojnik takšnega delovnega mesta ne zagotovi, uradniku s prenehanjem položaja preneha delovno razmerje, ima pa pravico do odpravnine v višini ene povprečne mesečne bruto plače, kot jo je prejemal do prenehanja položaja, za vsako polno leto do izteka dobe imenovanja na položaj. Če uradniku do izteka dobe imenovanja na položaj manjka manj kot eno leto, ima pravico do sorazmernega deleža odpravnine iz prejšnjega stavka.

Navedeno pomeni tudi, da skladno z ZJU odpravnina ne pripada uradniku, ki pred imenovanjem na položaj ni imel status uradnika pri istem delodajalcu in mu je prenehal položaj na podlagi 1. točke drugega odstavka 83. člena (če to sam zahteva oziroma s tem soglaša) in na podlagi tretjega odstavka 83. člena (po preteku mandata).

MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO
DIREKTORAT ZA JAVNI SEKTOR

1

http://www.mju.gov.si/fileadmin/mju.gov.si/pageuploads/JAVNA_UPRAVA/SOUS/mnenja/Prenehanje_PoZ__junij_2015.pdf.